

kunde være villige til at sælge, dersom de kunde slippe med at udrede noget Mindre til Københavns Magistrat. Det synes mig derfor, at den Maade, hvorpaa der maatte begyndes, var, at der om muligt søgtes en Overenskomst bragt istand mellem Bestyrelsen for Ringsted Kloster og Københavns Magistrat om en saadan Redfættelse af Jdelsten til St. Hans Hospital, som begge Parter kunde enes om, og som begge Parter kunde anse sig for tjente med; og forsaavidt der maatte være Duffe om at faae Underhandlinger istand, sigtende hertil, kan jeg ikke have Noget imod at medvirke dertil ved at bestikke en Opmand eller deslige, hvis Parterne maatte ønske det. Men det maa ogsaa her erindres, det vil være en ganske frivillig Sag, der haves ikke noget Middel til at tvinge nogen af Parterne til at indgaa nogen Overenskomst i saa Henseende. Løstningen maa være her paa begge Sider det, der antages begrundet i deres formentlige Interessje. Derfor ser jeg ikke, at der kan være Spørgsmaal om paa anden Maade at foranledige Bestyrelsen til at sælge; selv om Bestyrelsen maatte finde sig foranlediget til at lade en Salgsplan approbere, saa hjælper det jo endda ikke; thi naar de alligevel ikke ville sælge eller kun sælge til en Pris, de ikke kunne faae, fordi de ville være dækkede og ville have det Samme ud af det, som de kunde faae, hvis de kunde slippe for at betale til Københavns Magistrat, nytter en saadan Salgsplans Approbation jo ikke det Allerringeste. Derfor er det min Opfattelse, at det kan der ikke være Tale om. Det kan Ministeriet ikke foranledige dem til, naar der derved skulde forstaas at udøve et Tryk paa dem eller tvinge dem dertil, og det vil overhovedet ikke kunne nytte at foranledige til at lade en saadan Salgsplan approbere. Selv om det skete ved et Tryk, kunde det ikke nytte Noget at lade en saadan Salgsplan approbere, naar de ikke ville bruge den, og det ville de usejlsbarlig neppe, forinden der kom en saadan Overenskomst tilveie med Københavns Magistrat om Bestemmelser, som de maatte anse for at være nogenlunde stemmende med deres Interesser.

B. Andersen: Da jeg repræsenterer en Valgtreds, hvori en Del af det Gods under Ringsted Kloster er beliggende, som Forespørgselen idag handler om, finder jeg Anledning til at fremkomme med nogle Ytringer, der dog ikke umiddelbart angaa Forespørgselen, idet den er begrundet saaledes, at der ikke er Noget at tilføie med Hensyn til, hvor stigende Udgifterne i de senere Aar have været paa dette Bøndergods under

Ringsted Kloster, ei heller med Hensyn til, hvad den ærede Forespørger fremsførte om det Formaalstjenlige i at faae Ministerens Medvirkning til, at Fæstegodsjet her kunde gaa over til fri Eiendom. Mine Ytringer ere derimod foranledigede ved adskillige Bemærkninger, der ere fremkomne saavel fra den ærede Forespørger som fra den høitærede Justitsminister. Jeg erkjender saa godt som Noget Betydningen af fri Jord i fri Mands Haand, og jeg erkjender, at Fæstevæsenet er en Indretning, som ikke mere burde findes i vort lille agerdyrkende Land, og det har ogsaa været et af de Samfundsspørgsmaal, der have tildraget sig Lovgivningsmagtens Opmærksomhed fra den Tid, vi fik vor frie Forfatning, og ogsaa før den Tid, i Stændertiden. Nu sagde den ærede Forespørger, at Loven af 11de Juni 1854 har havt megen Indflydelse paa Fæstes Overgang til fri Eiendom eller Arvesætte, og deri er jeg ganske enig med den ærede Forespørger, men hvor Loven af 21de Juni 1854 har havt stor Indflydelse paa Fæstes Overgang til fri Eiendom eller Arvesætte, er væsentlig der, hvor der har været billigtaenkende Besiddere, for netop at bruge det Udtryk, som er blevet brugt i det Lovforslag, der er indbragt af det ærede Medlem for Odenje Amts 4de Valgtreds (Monrad) om Statens Overtagelse af Fæstegods. Paa de Godser, hvor der ikke findes billigtaenkende Besiddere, tror jeg ikke, at Loven af 21de Juni 1854 har virket til Gavn, idetmindste for Fæsterne. Den er selvfølgelig langt mere i Favør af Besidderne, thi, som den høitærede Justitsminister bemærkede, det er jo kun Kontrollens Opgave at fastsætte et Minimum, ialtsald før de fleste Godsets Bedkommende, og Besidderne have jo Lov til at tage saa Meget ud over Minimum, som paa nogen Maade er muligt. Der ligger ligefrem en Anledning i Lovens § 3 om, at der kan være Anledning til at tage Mere, thi med jo større Beløb Købesummen overstiger Minimum, desto flere Procent faar Besidderen Ret til at beholde. Men nu udtalte den høitærede Minister, at det kun var Minimum, Ministeriet havde at fastsætte for Fideikommissgodserne. Jeg tror dog neppe, det forholder sig ganske rigtig. Sa, jeg ser, at den høitærede Minister smiler, men jeg maa dog henbise til Loven af 21de Juni 1854, § 5, som siger: „Forsaavidt der i Fundationsbrevene eller andre gjældende Forrifter for de i denne Lov omhandlede Slags Eiendomme indeholdes Bestemmelser, der tilfigte en særlig Fordel for Godsets Bønder, skal vedkommende Ministerium paase, at der fastsættes saadanne Betingelser for